

۲۰۱۶/۱۰/۲۵

آصف بهاند

امین ملنگ او یو پورتريت يي

د ملنگ جان نهه پنخوسم تلين

د ملنگ جان پر کوم پورتريت باندي چي زه دلته غږېږم، يوه جالبه کيسه لري چي يوازي ما ته مالومه ده. زه به د ملنگ جان دا پورتريت او دا کيسه د ده د نهه پنخوسم تلين په پار دلته د لومړي ځل له پاره خپاره کړم: د روسيې او بيا د ماسکو په يوه عجيب چاپيريال کي د افغانستان د فرهنگ د بن بنایسته ډير وزر سوي مرغان، نه په عمدي ډول، بلکي په تصادفي ډول او مجبوراً را گير شوي وو. دغو فرهنگيانو د بي اسنادي او بي سر نوشتي له ستونزو سره، سره خپل وطن، خپل خلک او خپل فرهنگ هير کړي نه و، په ژړا، خندا، او په هر ډول حالاتو کي يي، په بي سارو هلوځلو سره يي په يو ډول نه يو ډول ياداوه.

د همدې دردونو او يادونو په لړ کي يو ځل داسي هم وشول چي د ماسکو ښار په زړه کي، د افغانانو په تجارتي مرکز «سيواستوپل» کي، له نن نه نولس کاله پخوا د ۱۹۹۷ ام کال په اکتوبر مياشت کي د يو شمير افغانانو له خوا د ملنگ جان د څلويښتم تلين له پاره هلي ځلي پيل شوي، مقالي او شعرونه برابر کړاي شول، محفل جوړ شو او په ډير درناوي سره د امين ملنگ د څلويښتم تلين ياد تازه کړاي شو. ما (آصف بهاند) د امين ملنگ د څلويښتم تلين له پاره د «دا غم دي تل په ما وي» تر سرليک لاندې مقاله وليکله چي د تلين په محفل کي ولوستل شوه او په هماغه وخت کي له ماسکو نه په خپريدونکي ادبي فرهنگي مجله «ليمه» کي خپره شوه.

اصل خبره د امين ملنگ په نوي پورتريت کي وه. د جادوگرو گوتو خاوند انځور گر يار محمد تره کي هغه وخت د «آواز» په نامه اخبار خپراوه، کله کله به يي په «آواز» کي ځيني کاریکاتورونه خپريدل، له ده هيله وشوه چي د امين ملنگ د څلويښتم تلين له پاره يو څه برابر کړي، هغه د امين ملنگ همدا پورتريت را وړاندې کړ او وي ويل چي د ملنگ جان له پاره او د دي محفل له پاره زما همدا ډالي ومنئ.

زيارکښه ژورنالست فاروق فردا غږ وکړ چي زه په نظر کي لرم چي د ملنگ جان د څلويښتم تلين په مناسبت د خپلي ورځپاڼي (نوید) يوه فوق العاده گڼه چاپ کړم، دا پورتريت به يي په لومړي مخ کي چاپ شي. دا هم و منل شوه.

په هغه وخت کي ما (آصف بهاند) کله، کله د ښاغلي فردا د «نوید» او د ښاغلي فيض ساويز «هندو گش» پروف د همکاري له مخي لوسته. کله چي فردا صاحب د ملنگ جان د فوق العاده گڼي د پروف د لوستلو له پاره ور وبللم، اخبار يي په مخکي را ته کيښود، د اخبار په لومړي مخکي د ملنگ جان د پورتريت له ډيزاين او د ملنگ جان پر پورتريت باندي د راغلو نومونو او جملو د ځاي په باب زما فکر بل ډول و، خپل نظر مي له ښاغلي فردا سره شريک کړ، خو هغه و نه مانه. بيا مي ور نه وغوښتل چي که د نورو جملو او نومونو ځاي نه بدلوي، يوازي دي د اخبار د نوم (نوید) ځاي بدل کړي.

د نوید توري لکه څنگه چي د «نوید» په لومړي مخکي، په چاپ شوي پورتريت کي ښکاري، په داسي ډول ډيزاين شوي و چي د پورتريت د ککړي يو برخه غوڅه کړاي شوي وه او...

خو د فردا صاحب څنگه چي زړه و، هغسي يي چاپ او خپور کړ.

نوید

فوق العاده به عنايت جيلمين سال وفات مرحوم ملنگ جان 22 نوامبر 1997

لکه د چا خبره «هی میدان و طی میدان و خار مُغیلان» لکه زورور باد چې وچې پاني په هوا کړي، زه هم یو زورور باد په هوا کړم او د باد په آرامیدو سره مې چې پام شو، د ډنمارک په نامه په یو ځای کې لویدلی وم.

زما دانشمندی میرمنې زما مسلک، ذوق او غوښتنو ته په کتو سره، زما ټول کتابونه، یادداشتونه، او هغه اخبارونه او مجلې چې تل به ما کور ته راوړل او ساتل، د پُست په وسیله له مسکو نه ډنمارک ته را ولېږل. ما به هم هره ورځ له دې یاداشتونو او چاپ شو اخبارونو او مجلو سره ځان مصروفواوه او د کار شیان به مې ور نه را جلا کول. د همدې جلا کولو او لیدلو په لړ کې یوه ورځ د بناغلي فردا په «نوید» کې د امین ملنگ په همدې پورتریت باندې ور پېښ شوم. د امین ملنگ دا پورتریت سره له دې چې زما په خوښه نه و چاپ شوی، خو زما دومره خوښیده چې د نوید اخبار لومړی مخ مې په ماسکو کې قاب کړی و او په خپل استوګنځي کې مې ځړولی و.

کله مې چې د اخبارونو په کلکسیونونو کې د نوید همدغه ګڼه تر سترگو شوه، په ډیرې خوشالتیا مې ځنډ وهله او خپل کشري زوی ته مې چې هغه وخت یې د کمپیوټر درسونه لوستل، غږ کړل، چې راغی پورتریت مې په مخکې ور ته کښنود او ور ته و مې ویل: زویکه د دې پورتریت پر مخ چې کوم لیکلي نومونه دي، دا په و تورل شي که نه؟ هغه را ته و ویل: پلار جانه دا خو په پنځو دقیقو کې کولای شم. ده دا کار وکړ. د امین ملنگ دا پورتریت ما د A4 سټنډرډ کاغذ په د دوو مخونو په اندازه چاپ او په خپل کور کې مې د خپل کار د میز پر سر را وځړاوه:

د پاڼو شمېره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

يو واري داسې هم وشول چې د امين ملنگ جان همدا پورترتيت مي په خپل يوه شعر (زما حجرې ته ميلمانه راغلي، لومړۍ برخه) کې هم ياد کړ. په شعر کې د ملنگ جان يادونه داسې شوې ده:

«... عجيبه پيښه وه دا:
 ټولو نه مخکې مي امين ملنگ جان کور ته راووست
 بڼه په عزت مي بر سر کينولو
 نور مو څه ونه ويل
 څو ورځې وروسته خوشال خان خپله ور و وهلو
 چې مي کاته له سپينې ږيرې سره دنگ ولاړ و
 سترگې اوښلني بڼه په ځير يې کتل
 په سترې غږ يې ويل:
 بچيه! سترې يم دمه کومه،
 آصف خان کور دی که نه؟
 ما وي راځه بابا دننه راشه
 خپله آصف يمه، ستا زوی يمه زه
 ملنگ جان ناست دی انتظار دي کوي
 چې خوشال خان او ملنگ جان راغلو
 ما وي چې ټول جهان لرمه کور کې...»

کله کله به چې فرهنگي دوستان کور ته راغلل، او د امين ملنگ همدې پورترتيت ته به يې ور پام شو، هيله به يې کوله چې د دې پورترتيت يوه کاپي ورکړم، خو ما به مخالفت کاوه. داسې هم وشول چې يوه شاعر دوست را ته و ويل:

«تاسو لکه چې هر څه په خپله ټيکه کې ساتئ او...»
 ما هر يوه ته همدا يو ځواب وايه: تر څو چې د دې پورترتيت د جوړونکي او را منځ ته کونکي اجازه وا نخلم، زه يې چا ته نه ور کوم او نه يې په رسنيو کې له نورو سره شريکوم، ځکه زما په اند د دې پورترتيت د خپرولو حق يوازي د هغه له خاوند او را منځ ته کونکي، يار محمد تره کې سره دی اوبس.

د پاڼو شميره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
 يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

يار محمد ترکی هم په داسې کوم لوري باد وړی و چې زه ور نه خبر نه وم. ما داسې اټکل کاوه چې استرالیا ته به تللی وي، نو مې گران دوست عبدالهادي هادي ته يوه ورځ د تليفون په کرښه و ويل چې دا شخص (يارمحمد) مې په کار دی، ته خو يې پوښتنه وکړه که دغلته وي، نو يوه پته ، تليفون يا ايمل يې که را پيدا کړي!

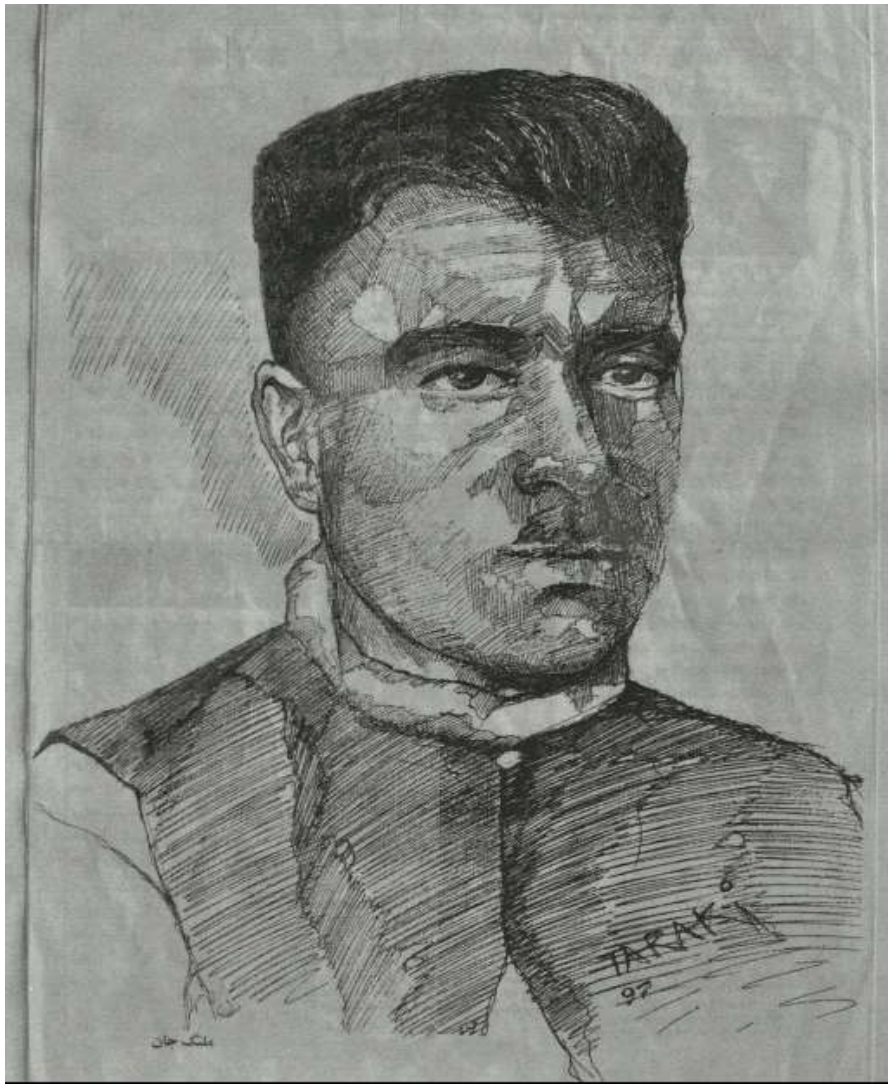
څه موده وروسته هادي صاحب هم د نه خواب راکړ. خبره همداسې پاتې شوه چې يوه ورځ کړپ سړی د فیسبوک په بڼ کې په مخه راغی، د فیسبوک یاری له پیلیدو او جوړ تازکی نه وروسته مې د دوه زره شپاړسم کال د اکتوبر په شپږمه نیټه د اروپا په وخت د مازدیگر په پنځو بجو د امین ملنگ د پورتریت کیسه او دا اوږد داستان ور ته تیر کړ او ور ته و مې ويل:

ستاسو په هنرمندو گوتو چې د ملنگ جان کوم پورتریت ایستل شوی دی، ما لوی چاپ کړی او په خپل کور کې مې خړولی دی اوس يې خلک يوه کاپي را نه غواړي، ما څو تنه د نه ورکړې په خاطر خپه هم کړل، اوس نو ستا سو خوبه ده چې څه ور سره وکړم؟ څه موده وروسته د ملنگ جان نه پنځوسم تلین دی، که مو خوبه وي چې زه يې په همدې مناسبت له دوستانو سره شریک کړم.

بناغلي يار محمد تره کي په فرهنگي مینې او شفقت سره و ويل:

چې ملنگ جان خو یوازې په ما او کوم بل شخص پورې اړه نه لري، ملنگ جان د ټولو شریک ویاړ دی، دغسې دغه پورتریت هم په ټولو خلکو پورې اړه لري، ته کولای شي په هره بڼه چې غواړي دا پورتریت له نورو سره شریک کړي.

او دا دی د امین ملنگ جان دا پورتریت چې د بناغلي يار محمد تره کي په هنرمندو گوتو ایستل شوی دی، د ده په اجازه او له ده نه په ډیرې مننې سره، له ټولو افغانانو او د ملنگ جان له مینه والو سره شریکوم:

د پاڼو شمیره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

دا هم له وطن سره د مینې د څرگندولو په پار د امین ملنگ د زړه غږ:

دا زموږ زیبا وطن، دا زموږ لیلیا وطن
دا وطن مو ځان دی، دا افغانستان دی
دا د مینې کور زموږ، دا د پلرو گور زموږ
نه ور کوو چا لره، دا د سترگو تور زموږ
دا وطن دی ځان زموږ، دا وطن ایمان زموږ
وایي په خاپوړو کې، داسې ماشومان زموږ
دا مو د بابا وطن، دا مو د دا، دا وطن
په موږ باندې ډیر گران دی، دا افغانستان دی

پای

د پاڼو شمیره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ